

Olsztyn, dnia 2 grudnia 2016 roku

PS-VI.431.2.8.2016.MW

**Pani
Małgorzata Wojnarowicz
Dyrektor
Domu Dziecka
Pacóltowo 58
13-300 Nowe Miasto Lubawskie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-VI.0030.896.2016 z dnia 21 września 2016 roku (akta kontroli str. 8) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, delegatura w Elblągu, w składzie:

1. Marek Wojtas - główny specjalista, kierujący zespołem oraz
 2. Agnieszka Błaszczyk - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym Domu Dziecka w Pacóltowie. Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach 24-28 października 2016 roku. Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania praw dziecka, w świetle przepisów:
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2016, poz. 575 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz.1720) - zwanego dalej rozporządzeniem.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. placówka/jednostka kontrolowana - co oznacza: Dom Dziecka w Pacóltowie;
2. dyrektor placówki - co oznacza: dyrektora Domu Dziecka w Pacóltowie, panią Małgorzatę Wojnarowicz;
3. regulamin, regulamin organizacyjny – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Domu Dziecka w Pacóltowie.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez placówkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pani Małgorzaty Wojnarowicz – dyrektora Domu Dziecka w Pacóltowie, w oparciu o analizę prowadzonej w placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww. i wychowawców oraz w oparciu o rozmowy przeprowadzone z dziećmi.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Kontrolowana jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Powiat Nowomiejski, przeznaczoną dla 30 wychowanków. Działalność placówki określa Regulamin Organizacyjny Domu Dziecka w Pacóltowie, przyjęty Uchwałą Nr 120/590/2013 Zarządu Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 17 lipca 2013 roku. Zmieniony uchwałą Nr 11/52/2015 z dnia 10 marca 2015 roku w sprawie przyjęcia zmian do Regulaminu Organizacyjnego Domu Dziecka w Pacóltowie (akta kontroli, str. 22-34).

W ramach postępowania kontrolnego przeprowadzono indywidualne rozmowy kierowane z wychowankami na temat przestrzegania w placówce praw dziecka. W dacie kontroli w ewidencji placówki figurowało 29 wychowanków (akta kontroli, str. 21).

Kontrolujący w dniach 24-25 października 2016 roku przeprowadzili rozmowy z 17 wychowankami przebywającymi w placówce, z 12 dzieci nie podjęto rozmów z uwagi na następujące okoliczności:

- 2 dzieci – decyzją sądów urlopowane w domach rodzinnych;
- 3 dzieci – przebywało w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych;
- 2 dzieci – przebywało w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii;
- 1 dziecko – przebywało w OHP w Grudziądzu;
- 3 dzieci – przebywało w specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych;
- 1 dziecko – chorobę.

W toku kontroli dokonano oceny realizacji następujących praw dziecka:

PRAWO DO WYPOCZYNKU I ZASPOKOJENIA POTRZEB ROZWOJOWYCH - rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka, oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa w indywidualnych i zespołowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

Z informacji przekazanych przez dyrektora placówki wynika, że w okresie objętym kontrolą w placówce organizowane były m. in. wyjazdy: na basen do Iławy, nad jezioro do Hartowca i Wawrowic, do kina w Iławie, Olsztynie, Toruniu, wyjścia na kręgle, pizzę do Nowego Miasta Lubawskiego. Ponadto wychowankowie uczestniczyli m.in. w zajęciach sportowych na „Orliku” w Bratianie, treningach piłki nożnej Klubu Sportowego Drwęca. Na terenie placówki organizowane były zajęcia sportowe i plastyczne.

Podczas prowadzonych przez kontrolujących rozmów, dzieci pozytywnie oceniły organizację czasu wolnego od zajęć szkolnych, wskazując na powyżej wymienione formy aktywności, jak również m.in. na możliwość przyjmowania i odwiedzania kolegów, wyjść poza teren placówki, korzystania z portali społecznościowych i gier komputerowych, uczestnictwa w zajęciach sportowych, czy wycieczkach rowerowych. Ponadto pięcioro wychowanków wskazało, iż realizuje swoje zainteresowania biorąc udział w zajęciach organizowanych poza terenem placówki (piłka nożna, siatkówka, tańce).

PRAWO DO POMOCY SPECJALISTYCZNEJ - rozumiane jako prawo do pomocy psychologiczno-pedagogicznej w radzeniu sobie z emocjami własnymi i innych osób, łagodzenia skutków separacji z rodziną.

W placówce zatrudniony jest psycholog w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, wykonujący obowiązki służbowe od poniedziałku do piątku od godz. 14.00 do 20.00 oraz w soboty od godz. 8.00 do 14.00. W placówce zatrudniony jest również pedagog w wymiarze pełnego etatu, pracujący w poniedziałki od godz. 9.00 do 16.00, a od wtorku do piątku od godz. 11.00 do 18.00.

Ww. specjaliści w okresie objętym kontrolą prowadzili głównie zajęcia indywidualne.

obserwacje wychowanków, które były dokumentowane w prowadzonym „Dzienniku zajęć psychologa pedagoga”. Każde dziecko posiadało sporządzoną diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia. Analiza losowo wybranych dziesięciu akt osobowych wychowanków w przedmiotowym zakresie wykazała, że ww. specjaliści, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych/pedagogicznych oraz w przypadku, gdy dziecko wymagało prowadzenia specjalistycznych zajęć - karty udziału w zajęciach indywidualnych, z opisem ich przebiegu, o których mowa § 17 ust. 1 pkt 3 ww. aktu prawnego.

Z pisemnego oświadczenia z dnia 26 października br. psychologa wynika, że w 2015 roku w zajęciach specjalistycznych regularnie uczestniczyło trzynastu wychowanków, natomiast w 2016 roku piętnaścioro dzieci (akta kontroli, str. 14-15). Zajęcia miały na celu m.in. rozwój kompetencji społecznych, wzmacnianie wiary we własne możliwości, poczucia własnej wartości, edukowanie w zakresie radzenia sobie z negatywnymi emocjami w sposób konstruktywny oraz rozładowanie nagromadzonych emocji i powrót dziecka do równowagi psychicznej. Pozostali wychowankowie korzystali z pomocy doraźnej ww. specjalisty poprzez udział w rozmowach wspierających w trudnych sytuacjach życiowych, motywujących do prawidłowego zachowania, realizowania obowiązku szkolnego oraz dyscyplinujących i uświadamiających potencjalne konsekwencje niewłaściwego zachowania.

Natomiast z pisemnego oświadczenia z dnia 26 października br. pedagoga wynika, że w 2015 roku w zajęciach specjalistycznych systematycznie uczęszczało siedmioro wychowanków, a w 2016 roku w ww. zajęciach bierze udział pięcioro dzieci (akta kontroli, str. 16-17). Zajęcia mają na celu wyrównywanie deficytów rozwojowych. Z pozostałymi wychowankami prowadzone były rozmowy motywujące, wspierające i wyjaśniające. Pedagog prowadził również grupowe zajęcia plastyczne. Ponadto ww. specjalista organizował również spotkania z rodzicami mające na celu m.in. poszerzenie wiedzy z zakresu prawidłowego rozwoju dziecka.

W rozmowach kontrolujących z wychowankami, dzieci pozytywnie wypowiadały się na temat zajęć organizowanych przez psychologa, podkreślając, że są one im pomocne. Młodsze dzieci wskazywały, że uczestniczą w zajęciach organizowanych przez pedagoga, zwłaszcza w zakresie pomocy w nauce, opowiadały również o zajęciach plastycznych.

PRAWO DO ŻYCIA BEZ PRZEMOCY - rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej, emocjonalnej, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowania wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami zarówno na terenie placówki, jak i poza nią.

W okresie poddanym kontroli w placówce funkcjonował (na wstępie wskazany) regulamin organizacyjny. Z jego treścią zapoznano dzieci oraz wychowawców, co potwierdzili własnoręcznymi podpisami.

Rozmowy zespołu inspektorów z wychowankami wykazały, iż w placówce stosowane są zarówno kary, jak i nagrody. Siedmioro dzieci wskazało, iż doświadcza więcej nagród niż kar, natomiast troje, iż nie doświadczyło kar. Pięcioro z wychowanków podało, iż doświadczyło tyle samo kar i nagród. Dwoje zaś doświadczyło więcej kar niż nagród. Dzieci wskazywały, iż kary były zasłużone, a tylko jedno dziecko podało, że czasami kary są niesłuszne.

W swoich wypowiedziach wychowankowie wskazywali na stosowanie między innymi następujących nagród: podwyższenie kieszonkowego, wyjazdy (kino, wycieczki, pizzeria, basen).

Wśród kar najczęściej wymieniali: zakaz wychodzenia na podwórko i poza teren placówki, zakaz korzystania z komputera będącego własnością placówki, zakaz oglądania telewizji, obniżenie kieszonkowego, dodatkowy dyżur porządkowy. Ponadto w dwóch przypadkach dzieci podały, iż odebrano im za karę telefon komórkowy.

W swoim oświadczeniu (akta kontroli, str. 35) z dnia 28 października 2016 roku dyrektor placówki podaje, iż w „Domu Dziecka w Pacóltowie nie zabieramy wychowankom telefonów komórkowych z uwagi na to, że stanowią one ich osobistą własność. Mogło zaistnieć zdarzenie, że telefon został chwilowo zdeponowany ze względu na nieuprawnione korzystanie przez dziecko z niego w czasie niedozwolonym. Ustalono, iż w placówce w trakcie odrabianek i ciszy nocnej nie korzysta się z prywatnych telefonów komórkowych”.

Analiza regulaminu organizacyjnego dokonana przez zespół inspektorów wykazała, iż regulamin organizacyjny w swoich postanowieniach nie uwzględnia kar.

Z informacji udzielonych przez dyrektora placówki wynika (akta kontroli, str. 36), iż „w regulaminie organizacyjnym Domu Dziecka w Pacóltowie omyłkowo została pominięta kwestia stosowanych w placówce kar w odniesieniu do wychowanków. Zwyczajowo stosowane w latach ubiegłych kary wobec wychowanków placówki nie naruszały i nie naruszają w żaden sposób godności dzieci. Kwestia stosowanych w placówce kar zostanie niezwłocznie uzupełniona i zamieszczona w regulaminie organizacyjnym”.

Stosowanie przez wychowawców kar nieuwzględnionych w regulaminie organizacyjnym placówki niesie za sobą ryzyko nałożenia na dziecko kary nieodpowiedniej, naruszającej jego godność.

Dzieci pytane czy były wyśmiewane, popychane, zawstydzane, poniżane lub bite przez innych wychowanków odpowiadały przecząco. W rozmowach z zespołem inspektorów dzieci (poza jednym przypadkiem) nie zgłaszały, aby czuły się upokorzone, źle potraktowane, czy skrzywdzone przez wychowawcę. Jeden z wychowanków poinformował zespół kontrolny o jednorazowym zdarzeniu, kiedy to wychowawca zwrócił się do niego używając niewłaściwego określenia. Wyjaśnienie dyrektora placówki (akta kontroli, str. 37) nie potwierdziło jednak informacji przekazanych przez dziecko.

Dzieci pytane o możliwość rozwiązania ewentualnych konfliktów na linii wychowawca-wychowanek wskazywały, że nie znalazły się jak dotychczas w takiej sytuacji. Pytane wskazywały najczęściej, iż w takiej sytuacji mogłyby zwrócić się do pani dyrektor bądź innego wychowawcy. Każde dziecko pytano również, czy w placówce zdarzały się sytuacje, w których czuło się gorzej traktowane niż inni, na które wszyscy wychowankowie odpowiedzieli jednoznacznie, że nie mieli takich doświadczeń. Wychowanków pytano również, czy zdarzyła im się sytuacja, aby pracownicy placówki wyrażali się źle, czy w sposób obraźliwy o członkach ich rodzin, na które dzieci odpowiadały przecząco.

PRAWO DO NAUKI - rozumiane jako prawo do wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewnienia zajęć wyrównawczych i innych rozwijających wiedzę i umiejętności.

Wychowankowie realizowali obowiązek szkolny na następujących poziomach edukacyjnych:

- 6 dzieci- szkoła podstawowa,
- 4 dzieci- szkoła gimnazjalna,
- 4 dzieci - zasadnicza szkoła zawodowa,
- 3 dzieci - szkoła średnia,
- 5 dzieci - specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy,
- 2 dzieci- ochotniczy hufiec pracy,
- 3 dzieci- młodzieżowy ośrodek wychowawczy,

- 2 dzieci- młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny.

Analiza dziesięciu losowo wybranych kart pobytu dziecka, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, w zakresie sporządzonych informacji o przebiegu kontaktów ze szkołą, do której uczęszcza dziecko, oraz jego nauki szkolnej, nie wykazała nieprawidłowości.

Z rozmów kontrolujących z wychowankami wynikało, że wszyscy posiadają niezbędne podręczniki, pomocy i przybory szkolne. Dzieci wskazywały, że wychowawcy pomagają w odrabianiu lekcji, część podała, że są samodzielni w tym zakresie. Ponadto w problemowych sytuacjach dzieci mają możliwość korzystania z pomocy nauczyciela matematyki. Kilkoro wychowanków podało, że uczęszcza na dodatkowe lekcje m.in. z matematyki, czy jęz. polskiego organizowanych na terenie szkoły.

PRAWO DO ZASPOKOJENIA POTRZEB ZDROWOTNYCH - rozumiane jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej.

W placówce dla każdego dziecka prowadzi się zeszyt wizyt lekarskich, odzwierciedlający odbyte konsultacje u specjalistów, wraz z ewentualnymi zaleceniami. W kontrolowanej jednostce funkcjonuje również rejestr wydawanych leków, z uwzględnieniem nazwy leku, daty i godziny jego podania oraz wychowawcy odpowiedzialnego za jego wydanie. Ponadto, zgodnie z § 17 ust.1 pkt 2 rozporządzenia, w placówce prowadzone były karty pobytu, uwzględniające informacje o lekach podawanych dziecku oraz informacje o pobytach dziecka w szpitalu, w tym szpitalu psychiatrycznym. Analiza przedmiotowej dokumentacji w przypadku dziesięciu losowo wybranych wychowanków, nie wykazała nieprawidłowości.

Z informacji pisemnej z dnia 26 października br. (akta kontroli, str. 18) wynika, że wychowankowie objęci są opieką następujących poradni specjalistycznych:

- psychiatryczna- 5 dzieci,
- kardiologiczna- 2 dzieci,
- ortodontyczna- 1 dziecko,
- dermatologiczna- 2 dzieci,
- okulistyczna 7 dzieci.

Z rozmów kontrolujących z wychowankami wynikało, że w większości nie mają problemów zdrowotnych, a w sytuacji gdy źle się czują zawsze udzielana jest im stosowna pomoc.

PRAWO DO POSZANOWANIA TOŻSAMOŚCI RELIGIJNEJ - rozumiane jako prawo do poszanowania środowiska religijnego, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Z informacji przekazanej przez dyrektora placówki wynika, że dzieci przebywające w placówce są wyznania katolickiego. Wychowankowie uczestniczą w sakramentach Bierzmowania, I Komunii Świętej oraz przestrzegają tradycji Świąt Bożego Narodzenia oraz Wielkanocnych.

Na pytanie dotyczące uczestniczenia w niedzielnej mszy św. wszystkie dzieci odpowiedziały, że w placówce obowiązuje zasada dobrowolności w tym zakresie.

PRAWO DO BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO - rozumiane jako prawo do wyżywienia dostosowanego do wymogów odpowiadających potrzebom rozwojowym i zdrowotnym dzieci, a także prawa do ubrania i obuwia dostosowanego do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko.

Zaspokojenie potrzeb żywieniowych

Z informacji uzyskanych od dyrektora placówki wynika, że od poniedziałku do piątku, śniadania i kolacje dzieci przygotowują samodzielnie, natomiast obiady gotują kucharki. W dni wolne od nauki szkolnej wszystkie posiłki przygotowywane są przez dzieci przy pomocy wychowawców.

Na postawie wizji lokalnej placówki stwierdzono, że aneksy kuchenne wyposażone są w podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego, umożliwiające przygotowanie posiłków. Dzieciom zapewnia się I śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek oraz kolację.

Z rozmów kontrolujących z wychowankami wynikało, że posiłki są smaczne, a porcje wystarczające. Wychowankowie byli zadowoleni z faktu, iż w soboty i niedziele mogą przy pomocy wychowawców przygotowywać wszystkie posiłki. Wszystkie dzieci podkreślały, że w aneksach kuchennych znajdują się podstawowe produkty spożywcze np. chleb, ser, wędlina, masło itp. umożliwiające przygotowanie prostych przekąsek między posiłkami głównymi.

Zaopatrzenie w odzież i obuwie

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, że wychowankowie zaopatrywani są w odzież i obuwie w miarę potrzeb. Po zgłoszeniu przez dziecko potrzeby dokonania określonego zakupu, prośba ta jest weryfikowana przez wychowawcę. Młodszy wychowankowie uczęszczają na zakupy wraz z wychowawcą, starsi dokonują zakupów samodzielnie. Ponadto z informacji uzyskanych przez dyrektora placówki wynika, że na zakup odzieży i obuwia dla każdego dziecka przeznaczona była kwota około 500 zł rocznie. Analizie poddano dziesięć losowo wybranych prowadzonych w placówce „kart wyposażenia dziecka w odzież i obuwie”, uwzględniających zakupu odzieży dokonanej przez placówkę, stanowiących własność dziecka (zakupione przez rodzinę), jak również otrzymanych przez sponsorów.

W prowadzonych przez kontrolujących rozmowach dzieci nie zgłaszały uwag w zakresie wyposażenia w odzież i obuwie, argumentując „wszystko mam”. Poza przypadkiem jednego dziecka, które wskazało, że brakuje mu m. in. spodni, bluz. W celu weryfikacji jego uwag, kontrolujący dokonali sprawdzenia stanu posiadania rzeczy przez ww. wychowanka, w wyniku czego nie potwierdzono przekazanych przez niego informacji. Analiza „karty wyposażenia” ww. dziecka również nie wykazała nieprawidłowości.

Zaopatrzenie w środki higieny osobistej

Placówka zapewnia dzieciom wyposażenie w środki higieny osobistej, jak również w środki chemiczne do zachowania czystości. Dzieci w środki higieny osobistej zaopatrywane są indywidualnie. Wychowawcy w razie potrzeby zgłaszanej przez wychowanków wydają środki higieny osobistej oraz środki chemiczne niezbędne do zapewnienia czystości (akta kontroli str. 11) zgromadzone w podręcznym magazynku znajdującym się w każdej grupie wychowawczej, a w razie braku jakiegoś asortymentu wychowawcy pobierają go z magazynu głównego. Następnie wpisują pobrane artykuły do zeszytów ewidencji pobieranych środków tzw. grupowych zeszytów zaopatrzenia, gdzie dziecko potwierdza odbiór potrzebnego asortymentu własnoręcznym podpisem.

Na podstawie analizy przedłożonej kontrolującym dokumentacji (akta kontroli, str. 13) ustalono, iż w placówce zużyte w 2015 roku środki higieny osobistej jak również środki chemiczne do zachowania czystości zakupiono za łączną kwotę 6 988,59 zł. Natomiast w miesiącach styczeń - wrzesień 2016 roku placówka dokonywała zakupów w tym zakresie na łączną kwotę 5106,87 zł.

Dzieci w rozmowach z zespołem inspektorów nie wskazywały braków w zaopatrzeniu w środki higieny osobistej, czy środki chemiczne do zachowania czystości. Cztero dzieci wskazało jednak, iż: „tak jest ustalone, że jeden szampon na jeden miesiąc i więcej nie

dostanę". „pielęgniarka mówiła - jak się skończy to mamy kupić ze swojego". „musiałam kupić szampon z własnego kieszonkowego", „otrzymaliśmy duży szampon na grupę".

W swoich wyjaśnieniach z dnia 27 i 28 października 2016 roku (akta kontroli, str. 19-20) dyrektor placówki wskazuje, iż „środki higieny osobistej (w tym szampon do włosów) wydawane są dziecku najczęściej na okres jednego miesiąca a jeżeli się skończą wcześniej to braki uzupełniane są poprzez wydanie rezerwowych znajdujących się u wychowawców. Nie zdarzyła się sytuacja, w której dziecko musiałoby zakupić środki za własne pieniądze tj. kieszonkowe". „Posiadane przez placówkę szampony o zawartości 1 litra pochodzą z darowizny i zostały rozdysponowane w poszczególnych grupach wychowawczych poprzez przelanie w mniejsze butelki. Istnieje też możliwość skorzystania z szamponu przez dzieci w przypadku braku środka gdyż znajduje się on w ogólnie dostępnym pomieszczeniu tj. w niezamykanej szafce w pokoju socjalnym dla wychowawców".

Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko

Placówka zapewnia dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania, nie niższą niż 1 % i nie wyższą niż 8 % kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Zgodnie z Regulaminem Przyznawania Kieszonkowego Wychowankom Domu Dziecka w Pacółtowie, wprowadzonym w dniu 1 stycznia 2012 roku, zróżnicowano wysokość kieszonkowego od 17 do 80 zł.

Wysokość tej kwoty ustala, co miesiąc dyrektor placówki na podstawie sporządzonej przez wychowawców we współudziale wychowanków, listy kieszonkowego. Po akceptacji dyrektora kieszonkowe pobierane jest przez wychowawców i wypłacane wychowankom, co potwierdzają własnoręcznym podpisem na liście wypłat (akta kontroli str. 10-11).

W rozmowach z zespołem inspektorów dzieci wskazywały, iż otrzymują kieszonkowe co miesiąc. Znane są im zasady jego przyznawania i osoby za to odpowiedzialne. Ponadto informowały, iż mogą swobodnie decydować na co wydatkować otrzymaną kwotę pieniężną. Tylko w jednym przypadku dziecko stwierdziło, iż w tym roku nie dostawało kieszonkowego „dużo razy” - czego nie potwierdziła analiza list wypłat dokonana przez zespół inspektorów.

Dokonana przez zespół inspektorów analiza list wypłat kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko tzw. kieszonkowego, za okres od miesiąca stycznia 2015 roku do miesiąca września 2016 roku, nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie.

PRAWO DO REGULARNYCH KONTAKTÓW Z RODZINĄ - rozumiane jako prawo do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami - na terenie placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i w sposób pośredni - poprzez kontakty telefoniczne lub elektroniczne, w tym szczególnie w dni wolne od nauki oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba że sąd postanowi inaczej.

Placówka w ramach swoich zadań określonych w § 5 pkt 1 ppkt 3 regulaminu organizacyjnego, umożliwia dziecku kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi chyba, że sąd postanowił inaczej.

Przedmiotowe zadanie (akta kontroli str. 9) realizowane jest poprzez urlopowania dzieci do domów rodzinnych na wakacje, święta, ferie zimowe czy dłuższe weekendy. Osoby bliskie dziecku mogą je odwiedzać również w placówce. Wychowankowie korzystają również w dni powszednie i weekendy z możliwości samodzielnych wyjść poza placówkę, co w przypadku dzieci, których rodziny zamieszkują w Nowym Mieście Lubawskim, daje możliwość codziennych kontaktów z nimi.

Ponadto rodzice i osoby bliskie zapraszane są na ważne dla dziecka uroczystości tj.: I Komunia Święta, Bierzmowanie czy urodziny.

W rozmowach z zespołem inspektorów dzieci nie wniosły uwag w przedmiotowym zakresie.

PRAWO DO WYRAŻANIA OPINII - rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu decyzji ważnych dla wychowanków.

Z informacji udzielonych przez dyrektora wynika, iż dziecko umieszczone w placówce może wyrażać opinie w sprawach dotyczących jego osoby. Opinie wychowanków brane są pod uwagę między innymi w sprawach: wyboru szkoły, wyglądu pokoju, spędzania czasu wolnego, wyglądu i ubioru dziecka, jak również przy dokonywaniu zakupów odzieży, czy ustalania dyżurów porządkowych (akta kontroli, str. 9).

Dzieci mogą wyrażać swoje opinie na spotkaniach grupowych, organizowanych raz w miesiącu lub częściej, w zależności od potrzeb. W zebraniach tych uczestniczy dyrektor placówki i wychowawcy. Omawia się na nich bieżące problemy.

W rozmowach z zespołem inspektorów dzieci wskazywały, iż mogą wyrażać swoje opinie na zebraniach w poszczególnych grupach wychowawczych, czy w rozmowach indywidualnych. Wskazują, iż wychowawcy biorą pod uwagę ich opinie w sprawach ich dotyczących.

PRAWO DO POSZANOWANIA PRYWATNOŚCI - rozumiane jako prawo poszanowania tajemnicy korespondencji, posiadania własnych pamiątek i osobistych przedmiotów oraz zachowania przez pracowników placówki tajemnicy związanej z osobistymi informacjami przekazanymi przez dziecko, z wyłączeniem przypadków uzyskania informacji o naruszeniu prawa, zagrożeniu zdrowia lub życia, jak również prawo do poszanowania intymności dziecka, w tym zapewnienia możliwości zamykania pomieszczeń przeznaczonych do czynności higienicznych i fizjologicznych.

Dzieci umieszczone w Domu Dziecka w Pacóltowie mogą posiadać własność prywatną (telefony, tablety, sprzęt rtv, zdjęcia, pamiątki, ubrania itp).

Ustalono, iż z komputerów i telefonów będących własnością dzieci można korzystać od poniedziałku do piątku do godziny 22.00, poza czasem przeznaczonym na odrabianie lekcji tj. w godzinach od 15 do 18. Natomiast od piątku do niedzieli dostęp do komputerów i telefonów jest nieograniczony, za zgodą wychowawcy również po godzinie 22.00.

Informacje dotyczące spraw osobistych dziecka są należycie chronione. Nie dochodzi do omawiania, czy komentowania sytuacji rodzinnej dziecka w miejscach przypadkowych przez osoby nieuprawnione.

Wychowankowie mogą swobodnie korzystać z łazienek i toalet w sposób zapewniający intymność.

Placówka występuje zarówno do opiekunów ustawowych, jak i dziecka o wyrażenie zgody na wykorzystanie wizerunku wychowanka. Wyrażenie zgody potwierdzane jest stosownym oświadczeniem woli (akta kontroli, str. 12).

W rozmowach z zespołem inspektorów dzieci informowały, że mogą posiadać w placówce rzeczy prywatne np. telefon, tablet. Ponadto wskazywały, iż należące do nich rzeczy osobiste tj. komputery, telefony komórkowe, czy konta na facebooku nie były kontrolowane.

PRAWO DO INFORMACJI - rozumiane jako zapewnienie dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze dobro dziecka.

Wychowankowie znają swoje prawa i obowiązki. Zostali z nimi zapoznani po przybyciu do placówki. Fakt zapoznania się z regulaminem organizacyjnym i regulaminem

kieszonkowego dzieci potwierdzają własnoręcznym podpisem. Ponadto na zebraniach odbywających się nie rzadziej niż jeden raz w miesiącu oraz na bieżąco w poszczególnych grupach wychowawczych dzieciom przypominane są obowiązujące zasady i regulaminy (akta kontroli, str. 9).

Placówka zapewnia dzieciom dostęp do informacji również poprzez radio, telewizję i Internet.

Wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów nie wnieśli uwag w przedmiotowym zakresie.

PRAWO DO POMOCY W PRZYGOTOWANIU DO SAMODZIELNEGO ŻYCIA -

rozumiane jako prawo do zdobywania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, takich jak czynności samoobsługowe, załatwianie spraw urzędowych, korzystanie z usług, uczenia się ekonomii domowej, planowania czasu, obowiązkowości oraz rozwijania kompetencji i uprawnień zawodowych umożliwiających podejmowanie pracy zawodowej.

Ustalono, iż placówka podejmuje działania zmierzające do przygotowania wychowanków do samodzielnego życia. Przedmiotowe działania realizowane są w oparciu o własne zasoby, jak również we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Z informacji udzielonych przez dyrektora placówki (akta kontroli str. 10) wynika, iż wychowankowie między innymi codziennie pod nadzorem wychowawców samodzielnie przygotowują śniadania i kolacje oraz wszystkie posiłki w weekendy.

Wychowankowie pełniąc różnego rodzaju dyżury (sprzątanie, pranie, przygotowywanie posiłków, zmywanie naczyń) uczą się obsługi podstawowego sprzętu AGD i RTV (pralka, mikrofalówka, TV, odkurzacz, żelazko) oraz dbania o porządek. Dzieci starsze samodzielnie dokonują zakupów swojej odzieży. Ponadto wykonują prace na terenie posesji tj.: grabienie i zamiatanie podwórka, koszenie trawy, czy pielenie ogródka. Zarówno wychowawcy, jak i specjaliści zatrudnieni w placówce prowadzą rozmowy z podopiecznymi na tematy związane z usamodzielnieniem. Wychowankowie na rok przed usamodzielnieniem wybierają swojego opiekuna, a najpóźniej miesiąc przed usamodzielnieniem tworzą jego plan.

Wychowankowie pytani: czy w placówce podejmowane są działania przygotowujące do samodzielnego życia wskazywali, iż pełnią dyżury polegające między innymi na: sprzątaniu, przygotowywaniu posiłków, zmywaniu naczyń, nakrywaniu do stołu. Samodzielnie piorą i prasują swoje rzeczy. Informacje na temat usamodzielnienia pozyskiwali od opiekuna usamodzielnienia i wychowawców.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez dyrektora jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

1. Niezwłocznie dokonać zmian w regulaminie organizacyjnym uwzględniając katalog kar jakie mogą być stosowane w placówce, kopię dokumentu przedłożyć do wglądu organowi kontroli. Termin realizacji – 1 miesiąc.

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie

Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 332).

Do wiadomości:

1. Pan Andrzej Ochlak
Starosta Powiatu Nowomiejskiego
ul. Rynek 1
13-300 Nowe Miasto Lubawskie
2. a/a

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jabłanka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej